

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Masłowice
na lata 2021-2023**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE 3

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....4

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA
W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM 4

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA
W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM 5

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU 6

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE MASŁOWICE.....7

2.1. ADRESACI PROGRAMU 8

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY 8

2.2.1. DANE OGÓLNE 8

2.2.2. DEMOGRAFIA 10

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA 11

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY 12

2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ
ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE 13

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO 14

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY 14

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY 28

2.4. BADANIA ANKIETOWE 31

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW 31

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH 33

2.5. ANALIZA SWOT 36

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU 41

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....43

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU 43

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA 44

4. REALIZACJA PROGRAMU57

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY 57

4.2. FINANSOWANIE 57

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ 57

WPROWADZENIE

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko, przekazując mu system wartości oraz tradycje.

Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale, niestety, również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy.

Różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości.

Podejmowane działania przyniosą najlepszy efekt, gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne, jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka do tej rodziny.

Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są również ważne ze względów społecznych i ekonomicznych, konieczne z uwagi na obniżenie kosztów

związanych z pobytem dziecka w rodzinie lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Do zadań własnych gminy należy m.in. tworzenie 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Masłowice został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Masłowicach przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821 z późn. zm.). Program został opracowany na lata 2021-2023, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2017-2019.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1740) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1320) tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych,

pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet..

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przysposobieniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przysposobienia nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Masłowice będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 821 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 111),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 218 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 326 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1297);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2021-2026.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE MASŁOWICE

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Masłowice została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w gminie placówek oświatowych.

Do analizy przedłożono 67 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 1 ankietę wypełnioną przez dyrektora z placówki systemu oświaty.

W ankiecie wzięło udział 78% kobiet i 18% mężczyzn, zaś swojej przynależności płciowej nie zadeklarowało 4% uczestników badania. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (28%) i 46-55 lat (22%). Mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat (18%) i 56-65 lat (16%). Najmniej licznie reprezentowane były grupy wiekowe 20-25 lat (9%), osoby powyżej 65 lat (3%) oraz osoby poniżej 20 lat (1%), natomiast 3% ankietowanych nie określiło przynależności do swojej grupy wiekowej. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 43% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia średniego, a 40% stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem wyższym. Kolejne grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (9%) i podstawowe (1%), zaś 7% badanych nie określiło poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 75% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy Masłowice od urodzenia, a 21% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 1 roku do 53 lat, natomiast 4% respondentów nie określiło czasu przebywania na terenie gminy. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
67	kobiety (78%)	poniżej 20 lat (1%)	od urodzenia (75%)	podstawowe (1%)
		20-25 lat (9%)		zasadnicze zawodowe (9%)
	mężczyźni	26-35 lat (18%)	od 1 roku	średnie (43%)

	(18%)	36-45 lat (28%)	do 53 lat (21%)	
	brak deklaracji (4%)	46-55 lat (22%)	brak deklaracji (4%)	wyższe (40%)
		56-65 lat (16%)		
		powyżej 65 lat (3%)		
		brak deklaracji (3%)		brak deklaracji (7%)

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”, a także ocenę poprzednio realizowanego programu.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Masłowice na lata 2021-2023 są rodziny zamieszkujące teren gminy Masłowice, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina wiejska Masłowice położona jest w południowej części województwa łódzkiego, w obrębie północno-wschodniej części powiatu radomszczańskiego. Zajmuje powierzchnię 116,20 km² i jest jedną z czternastu powiatowych jednostek terytorialnych. Obszar gminy sąsiaduje administracyjnie z następującymi gminami: Gorzkowice, Łęki Szlacheckie i Ręčno (powiat piotrkowski), Przedbórz, Wielgomłyny, Kobiele Wielkie i Kodrąb. Siedziba władz gminy znajduje się w Masłowicach. W ramach struktury administracyjnej jej terytorium obejmuje swoim obszarem 17 sołectw – Bartodzieje, Borki, Chelmo, Granice, Huta Przerębska, Kalinki, Kawęczyn, Koconia, Korytno, Kraszewice, Łączkowiec, Masłowice, Ochotnik, Przerąb, Strzelce Małe, Tworowice i Wola Przerębska.

Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest sołectwo Chełmo (448 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Huta Przerębska (75 osób).

Ważną rolę w infrastrukturze ponadlokalnej odgrywa prowadząca przez teren gminy droga krajowa nr 42 (Namysłów – Kluczbork – Działoszyn – Radomsko – Przedbórz – Końskie – Skarżysko-Kamienna – Rudnik). Długość dróg publicznych w gminie wynosi ogółem 139,0 km (w tym drogi gminne 41,6 km).

Spośród funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych najczęściej działa w takich branżach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy (58), przetwórstwo przemysłowe i budownictwo (po 36) oraz działalność niesklasyfikowana (24). Na terenie gminy funkcjonuje duży zakład produkujący maszyny rolnicze – Agro-Masz, zatrudniający pracowników z gminy Masłowice oraz gmin ościennych.

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Masłowice jest zróżnicowany. Dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa, która zaopatruje w wodę blisko 75% mieszkańców. Dalszego rozwoju i nakładów inwestycyjnych wymaga sieć kanalizacyjna, do której dostęp posiada zaledwie 4% mieszkańców. Gmina posiada 1 mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków, zlokalizowaną w miejscowości Chełmo. W gminie brakuje sieci gazociągowej, z której mogłaby korzystać lokalna ludność. W latach 2017-2019 w gminie Masłowice zrealizowano m.in. takie inwestycje, jak: budowa odcinka wodociągu w Korytnie i Łączkowicach; przebudowa dróg w miejscowościach: Kraszewice, Kawęczyn, Przerąb, Tworowice, Bartodzieje, Korytno, Masłowice, Koconia, Chełmo, Ochotnik, Huta Przerębska – Tworowice, Granice, Borki, Kolonia Przerąb; budowa oświetlenia ulicznego przy drodze gminnej Granice – Tworowice; budowa chodnika w Przerębie i Kalinkach; remont budynków OSP w Bartodziejach, Kraszewicach, Korytnie, Granicach, Kalinkach i Chełmie; budowa siłowni zewnętrznej w Masłowicach.

Sieć placówek opiekuńczo-wychowawczych, wychowania przedszkolnego i oświatowych w gminie to: 1 przedszkole, 4 oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz 1 szkoła podstawowa wraz z 2 filiami. W roku szkolnym 2019/2020 do przedszkola uczęszczało 61 dzieci, do oddziałów przedszkolnych 60 dzieci, a do szkół podstawowych 386 uczniów. Działalnością kulturalną w gminie zajmują się Gminna Biblioteka Publiczna w Strzelcach Małych oraz 2 świetlice wiejskie. Zadania ochrony zdrowia w gminie realizuje 1 Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, na jej terenie funkcjonuje 1 punkt apteczny.

Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie służy 15 obiektów: kompleks sportowy w Masłowicach, hala sportowa i boisko przy Szkole Podstawowej w Strzelcach Małych, hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Przerębie oraz siłownia

zewnątrzna w Masłowicach, a także place zabaw dla dzieci we wsiach: Strzelce Małe, Koconia, Korytno, Kraszewice, Chełmo, Tworowice, Przerąb, Ochotnik, Borki i Masłowice. Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i organizacje pozarządowe, z którymi samorząd gminy współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2019 r. gmina Masłowice liczyła 4 180 mieszkańców, w tym 2 127 kobiet, które stanowiły 50,89% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła w przybliżeniu 36 osób na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	732	764	777
udział w liczbie mieszkańców	17,5%	18,2%	18,6%
liczba osób w wieku produkcyjnym	2 549	2 507	2 471
udział w liczbie mieszkańców	61,0%	59,8%	59,1%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	897	920	932
udział w liczbie mieszkańców	21,5%	22,0%	22,3%
liczba mieszkańców ogółem	4 178	4 191	4 180

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy ulegała wahaniom, stale rosła natomiast zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba najstarszych mieszkańców gminy, zaś liczba osób w wieku produkcyjnym systematycznie malała. W latach 2017-2019 udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności wzrastał z roku na rok i wynosił odpowiednio: 17,5%, 18,2% i 18,6%, udział osób w wieku produkcyjnym zmniejszał się (61,0%, 59,8%, i 59,1%), zaś udział osób w wieku poprodukcyjnym w tych latach zwiększał się systematycznie (21,5%, 22,0% i 22,3%). Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Masłowice przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba urodzeń	37	60	46
liczba zgonów	64	58	57
przyrost naturalny	-26	2	-11

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
zameldowania spoza gminy	67	95	82
wymeldowania poza gminę	53	39	39
saldo migracji ogółem	14	56	43

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

W analizowanym okresie liczba urodzeń w gminie ulegała wahaniom, natomiast liczba zgonów malała. W 2017 r. i w 2019 r. liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc w tych latach ujemny, zaś w 2018 r. liczba urodzeń przewyższyła liczbę zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą dodatnią. Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny. W rozpatrywanym okresie migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji w latach 2017-2019 wahało się i było stale dodatnie.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W analizowanym okresie liczba mieszkań komunalnych będących w zasobach mieszkaniowych gminy utrzymywała się na jednakowym poziomie (po 17 mieszkań w każdym roku), podobnie powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (po 933,20 m²), jaki i liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych (po 36 osób) oraz przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego (po 54,89 m²), a także przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania komunalnego przypadająca na 1 osobę (po 25,92 m²). Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w rozpatrywanym okresie gmina dysponowała 1 lokalem socjalnym o powierzchni 32 m². W latach 2017-2019 r. dostępne w gminie mieszkanie socjalne nie było zamieszkiwane. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkań komunalnych	17	17	17
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	933,20	933,20	933,20
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	36	36	36
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego (w m ²)	54,89	54,89	54,89
przeciętna pow. użytkowa mieszkania komunalnego na 1 osobę (w m ²)	25,92	25,92	25,92
liczba mieszkań socjalnych	1	1	1
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	32	32	32
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	0	0	0
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania socjalnego	32	32	32

(w m ²)			
---------------------	--	--	--

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Masłowice tej formy pomocy udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	11	10	10
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	21	18	18
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	28 914,81	21 952,00	20 009,00

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowice.

W latach 2017-2019 liczba rodzin, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, utrzymywała się na zbliżonym poziomie (11 w 2017 r. i po 10 w latach 2018-2019), natomiast wysokość kwot przeznaczonych na ten cel zmniejszała się z roku na rok (z 28 914,81 zł w 2017 r. do 20 009 zł w 2019 r.).

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku w latach 2017-2019 liczba osób bezrobotnych w gminie wahała się: 160 osób na koniec 2017 roku, 144 osoby na koniec roku następnego, 145 osób na koniec roku 2019. Udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym także ulegał wahaniom. W latach 2017-2019 r. wśród pozostających bez pracy osób większość stanowiły kobiety, ich liczba wyniosła odpowiednio: 97 (w stosunku do 63 mężczyzn) na koniec 2017 r., ponownie 97 (w stosunku do 47 mężczyzn) na koniec 2018 r. i także 97 (w stosunku do 48 mężczyzn) na koniec 2019 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku produkcyjnym	2 549	2 507	2 471
liczba bezrobotnych w gminie	160	144	145
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	6,28%	5,74%	5,87%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	97	97	97
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	60,63%	67,36%	66,90%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Przedstawione w kolejnej tabeli informacje odnoszą się do stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2017-2019 w powiecie radomszczańskim, województwie łódzkim i w kraju.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
stopa bezrobocia w powiecie radomszczańskim	7,1%	6,0%	5,1%
stopa bezrobocia w województwie łódzkim	6,8%	6,1%	5,4%
stopa bezrobocia w kraju	6,6%	5,8%	5,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

W 2017 r. stopa bezrobocia w powiecie radomszczańskim była wyższa niż stopa bezrobocia w województwie łódzkim, jak i w kraju, w kolejnym roku analizy skala bezrobocia w powiecie była wyższa niż w kraju i niższa niż w województwie łódzkim, natomiast w 2019 r. powiat radomszczański charakteryzował się niższą w stosunku do województwa łódzkiego, jak i w stosunku do kraju, stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Komisariat Policji w Przedborzu, w 2019 r. na terenie gminy Masłowice stwierdzono ogółem 20 przestępstw. Do najczęściej popełnianych czynów karalnych należały: przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji – 10 przypadków, przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece – 6 przypadków oraz przestępstwa przeciwko mieniu – 3 przypadki.

W latach 2018-2019 na terenie gminy nie odnotowano przypadków przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie.

Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Przedborzu przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskich Kart”. W rozpatrywanym okresie ich liczba ulegała znaczącym wahaniom (13 w 2017 r., 3 w 2018 r., 4 w 2019 r.). Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2017-2019

rok	liczba złożonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	w tym liczba NK sporządzonych przez Policję
2017	13	11
2018	3	3
2019	4	4

Według danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującego Orzeczenia w Sprawach Karnych Sądu Rejonowego w Radomsku na koniec 2019 r. prowadzono 5 postępowań wykonawczych wobec mieszkańców gminy Masłowice, zaś Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich w Sądzie Rejonowym w Radomsku w 2019 r. prowadził 8 nadzorów w sprawach opiekuńczych wobec 26 mieszkańców gminy.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy Masłowice oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach do realizacji swoich zadań zatrudniał 20 osób, w tym: kadra kierownicza – 1, pracownicy socjalni – 3, pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 7, pozostali pracownicy – 9. W 2019 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 393 mieszkańców gminy Masłowice. Tym samym wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną był spełniony.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na świadczenia z pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 przeznaczył środki finansowe, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
ogółem	1 996 019,51	2 056 987,54	2 048 308,80
w tym na świadczenia pomocy społecznej	318 684,31	292 201,08	312 344,19
w tym na świadczenia rodzinne	1 677 335,20	1 764 786,46	1 735 964,61
na zadania własne gminy	91 273,01	86 667,36	78 044,58
na zadania zlecone gminie	1 904 746,50	1 970 320,18	1 970 264,22

Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela 11. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	317	255	239
liczba rodzin	207	174	163
liczba osób w rodzinach	578	451	427
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	13,83%	10,76%	10,22%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2017-2019 zmniejszała się z roku na rok (z 578 osób w rodzinach w 2017 r. do 427 osób w rodzinach w 2019 r.). Analogicznie wypadał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy.

Tabela 12. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ubóstwo	9	9	6	12	11	6
bezdomność	4	2	2	4	2	2
potrzeba ochrony macierzyństwa	39	12	32	214	40	165
bezrobocie	62	49	45	181	145	121
niepełnosprawność	44	46	48	115	95	94
długotrwała lub ciężka choroba	71	58	51	147	113	91
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	3	1	4	5	1	11
w tym rodziny niepełne	0	1	2	0	7	3
w tym rodziny wielodzietne	0	0	2	0	0	8
przemoc w rodzinie	0	1	0	0	3	0
alkoholizm	0	0	0	0	0	0
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	0	0	1	0	0
zdarzenie losowe	3	1	1	9	1	1
kłęska żywiołowa lub ekologiczna	1	0	0	4	0	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W latach 2017-2019 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie była długotrwała lub ciężka choroba. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem Ośrodka z tego powodu systematycznie malała (z 71 w 2017 r. do 51 rodzin w 2019 r. i ze 147 w 2017 r. do 91 osób w rodzinach w 2019 r.). Kolejną przyczyną udzielania pomocy było bezrobocie. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze

wsparcia GOPS-u z tego powodu także się zmniejszała (z 62 w 2017 r. do 45 rodzin w 2019 r. i ze 181 w 2017 r. do 121 osób w rodzinach w 2019 r.). Następnym pod względem liczby przyznanych świadczeń powodem wsparcia udzielanego mieszkańcom była niepełnosprawność. W tym wypadku liczba rodzin systematycznie rosła (z 44 w 2017 r. do 48 rodzin w 2019 r.), natomiast liczba osób w rodzinach zmniejszała się z roku na rok (ze 115 w 2017 r. do 94 osób w rodzinach w 2019 r.). Istotną przyczyną udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej była potrzeba ochrony macierzyństwa. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z tego powodu ulegała znaczącym wahaniom, osiągając najwyższy poziom w 2017 r. – 39 rodzin, podobnie wahała się liczba osób w rodzinach (najwięcej w 2017 r. – 214).

W mniejszym zakresie pomoc społeczną w gminie Masłowice przyznawano ze względu na ubóstwo, bezdomność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Znacznie rzadziej, bowiem odnotowano tylko pojedyncze przypadki, pomoc społeczna trafiała do rodzin, które wymagały takiego wsparcia z powodu zdarzeń losowych, przemocy w rodzinie, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego oraz klęski żywiołowej lub ekologicznej. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2017-2019 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 13 Rodzaje wsparcia udzielanego przez GOPS w latach 2017-2019

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężna	108	92	88	105	92	88	210	170	173
rzeczowa	215	169	156	126	101	93	451	342	317
praca socjalna	X	X	X	76	86	45	150	162	91
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	3	2	2	3	2	2	3	2	2
usługi opiekuńcze	33	29	25	33	29	25	33	34	30
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	8	7	8	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W latach 2017-2019 najważniejszą formę wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy stanowiła pomoc rzeczowa. Liczba osób w rodzinach, którym udzielono tego typu wsparcia, systematycznie malała (z 451 osób w rodzinach w 2017 r. do 317 osób w rodzinach w 2019 r.). Pomoc ta była świadczona głównie w postaci pomocy żywnościowej i posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku. Ważną formą wsparcia udzielonego mieszkańcom była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba osób w rodzinach, które skorzystały z tej formy wsparcia, ulegała wahaniom, osiągając najwyższy poziom w 2018 r. – 162 osoby w rodzinach. Znaczącą formę wsparcia beneficjentów stanowiła pomoc finansowa, świadczona głównie w postaci zasiłków. W przypadku świadczeń finansowych liczba rodzin, którym w tym okresie przyznano pomoc, także się wahała, osiągając najwyższy poziom w 2017 r. – 210 osób w rodzinach.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W 2017 r. zawarto 1 kontrakt, w 2018 r. kontraktów socjalnych w gminie Masłowice nie zawierano, natomiast w 2019 r. zawarto 10 kontraktów socjalnych.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 skorzystało w 2017 r. – 180 dzieci i 125 osób dorosłych, a w 2018 r. – 138 dzieci i 115 osób dorosłych, zaś z pomocy w postaci posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2019 r. 129 dzieci i 104 osoby dorosłe.

Ponadto GOPS – w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej. W 2019 r. żywność wydano 344 osobom (112 rodzinom) z terenu gminy Masłowice.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Radomsku prowadził również działania na rzecz osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku. W celu zwiększenia aktywności społecznej i zawodowej bezrobotnych beneficjentów pomocy społecznej w 2019 r. skierowano do prac interwencyjnych 3 osoby z terenu gminy, które zatrudniono jako opiekunów osób starszych.

W ramach wspierania rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi GOPS w Masłowicach we współpracy z PCPR-em w Radomsku zapewnił pobyt na bezpłatnych koloniach dla 4 dzieci z terenu gminy.

W latach 2017-2019 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność, utrzymywała się na zbliżonym poziomie – 13 dzieci w 2017 r. i po 14 dzieci w latach 2018-2019. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej ulegały na przestrzeni analizowanego okresu wahaniom, osiągając najwyższy poziom w 2018 r. – 99 362,55 zł, zwiększała się natomiast wielkość wydatkowanych środków na potrzeby rodzin zastępczych (z 17 486,34 zł w 2017 r. do 31 146,00 zł w 2019 r.). Dane szczegółowe z uwzględnieniem odpłatności ponoszonej przez gminę w związku z przebywaniem dzieci w pieczy zastępczej oraz funkcjonowaniem rodzin zastępczych prezentuje poniższa tabela.

Tabela 14. Piecza zastępcza w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność	13	14	14
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	89 574,00	99 362,55	99 221,65
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy	6	5	5
w tym rodzin zastępczych pełniących obowiązki pogotowia rodzinnego	0	0	0
wielkość wydatkowanych środków na potrzeby rodzin zastępczych (w zł)	17 486,34	24 063,54	31 146,00

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W analizowanym okresie na terenie gminy funkcjonowało 6 rodzin zastępczych w 2017 r. i po 5 rodzin zastępczych w latach 2018-2019, przy czym nie pełniły one obowiązków pogotowia rodzinnego.

W latach 2017-2019 systematycznie zmniejszała się zarówno liczba rodzin, jak i liczba rodzin z dziećmi objętych opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, wahaniom ulegała natomiast liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dane szczegółowe w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 15. Rodziny objęte opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin objętych opieką ośrodka	207	174	163
liczba rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	91	69	66
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	8	4	6
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	0	1	2

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do:

- rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W latach 2017-2019 w GOPS-ie w Masłowicach zatrudniano 1 asystenta rodziny, który sprawował pieczę nad odpowiednio: 8, 4 i 6 rodzinami dysfunkcyjnymi, pod opieką których pozostawało 7 dzieci w 2017 r., 8 dzieci w 2018 r. i 13 dzieci w 2019 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem	8	4	6
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	7	8	13
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	21	24	26
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	27 897	22 020	20 667

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie Masłowice przyznano 2 takie świadczenia w 2018 r.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej** przyznawał mieszkańcom gminy świadczenia rodzinne. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019.

Tabela 17. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	1 565 275,20	1 607 946,46	1 597 923,74
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	660	840	840

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Tabela 18. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	4 996	4 630	3 938
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	13	23	17
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	127	105	78
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	203	203	119
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	227	240	222
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	306	288	236
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	569	481	456
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	753	721	625
zasiłek pielęgnacyjny	1 158	1 185	1 191
świadczenie pielęgnacyjne	222	236	247
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	36	44	46
świadczenie rodzicielskie	82	122	138
zasiłek dla opiekuna	44	36	36
razem	8 736	8 314	7 349

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W latach 2017-2019 wartość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych ulegała wahaniom (1 565 275,20 w 2017 r., 1 607 946,46 w 2018 r. i 1 597 923,74 zł w 2019 r.). Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń z każdym rokiem malała (z 4 996 świadczeń w 2017 r. do 3 938 w 2019 r.). Istotne formy wsparcia stanowiły również dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, a także dodatki do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz z tytułu samotnego wychowania dziecka, jak również zasiłki pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej były świadczenia alimentacyjne. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 19. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	30	26	26
liczba przyznanych świadczeń	287	379	341
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	112 060	156 840	138 040

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Wartość wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych, które w latach 2017-2019 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał mieszkańcom gminy, wahała się osiągając najwyższy poziom w 2018 r. – 156 840 zł, wahaniom ulegała także liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach realizował Program Rodzina 500+. W ramach tego programu w 2019 r. GOPS wypłacił świadczenia wychowawcze na łączną kwotę 3 634 126,10 zł, którymi objęto 712 dzieci. W grudniu 2019 r. prawo do świadczeń posiadało 439 rodzin. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2019 r.

zakres danych	2019
liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia w grudniu 2019	439
liczba dzieci objętych świadczeniem (w sumie) w 2019 r.	712
wartość (w zł) wypłaconych świadczeń wychowawczych (w sumie)	3 634 126,10

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Do 30 czerwca 2019 r. świadczenie przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wysokość świadczenia wynosiła 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 800 zł. Jeżeli członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwało, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1 200 zł. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie w tej wysokości przysługuje także na pierwsze dziecko w rodzinie bez względu na osiągnięte dochody.

W latach 2017-2019 r. wydano w gminie w sumie 250 **Kart Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny – Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba wydanych kart	40	34	176
liczba rodzin objętych wsparciem	8	8	88
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	24	21	21

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach wypłacał świadczenie „Dobry start”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. W gminie Masłowice świadczenie to trafiło do 331 wnioskodawców, objęło łącznie 505 dzieci. Ogólna wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 151 500 zł.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie świadczy **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Masłowice w latach 2017-2019.

Tabela 22. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2017-2019

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	30 361,00	36 503,00	47 523,00
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	0	0	0
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	560,00	500,00	851,54

razem	30 921,00	37 003,00	48 374,54
--------------	------------------	------------------	------------------

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Masłowicach.

W latach 2017-2019 środki finansowe wydatkowane w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień systematycznie rosły (z 30 921,00 zł w 2017 r. do 48 374,54 zł w 2019 r.). Zwiększały się także kwoty przeznaczane na walkę z alkoholizmem, nie wyodrębniono natomiast oddzielnych środków na przeciwdziałanie narkomanii. W analizowanym okresie kwoty przeznaczane na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie ulegały wahaniom największy poziom osiągając w 2019 r. – 851,54 zł.

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu z 8 osobami w 2017 r., w 2018 r. z 7 osobami i z 6 osobami w 2019 r. W rozpatrywanym okresie GKRPA występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 4 osób w 2017 r., wobec 3 osób w 2018 r. i ponownie wobec 4 osób w 2019 r. Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA kontaktowała się z 5 osobami dotkniętymi tym problemem w 2017 r., z 4 osobami w kolejnym roku analizy i z 2 osobami w 2019 r. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 23. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	8	7	6
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	4	3	4
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	5	4	2

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Masłowicach.

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie pełni **Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie**. Celem jego działania jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy.

W 2019 r. przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z gminy Masłowice 4 procedury „Niebieskich Kart” (wszystkie zostały sporządzone przez Policję). W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieską Kartę” zamknięto w 4 rodzinach. Szczegółowe

dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	9	9	9
liczba spotkań ZI w ciągu roku	13	10	6
liczba spotkań grup roboczych	–	–	–
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	13	3	4
w tym sporządzone przez Policję	11	3	4
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	2	0	0
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	11	2	4
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	4	2	1
liczba spraw sądowych	2	1	2
zakończonych wyrokiem	2	–	2
zakończonych wyrokiem skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	1	1	2

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Masłowicach.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2017-2019 wsparcia z powodu alkoholizmu i narkomanii nie przyznawano, natomiast pomoc ze względu na przemoc w rodzinie była niewielka i dotyczyła 1 rodziny (3 osoby w rodzinie) w 2018 r.

Jednym z działań w zakresie profilaktyki w 2019 r. było prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych wśród dzieci i młodzieży. W szkołach na terenie gminy prowadzono kampanie profilaktyczne, a nauczyciele, członkowie GKRPA i ZI brali udział w szkoleniach profilaktycznych. W placówkach oświatowych na terenie gminy zrealizowano następujące projekty:

- warsztaty integracyjne „Wolny od nałogów”,
- dwa spektakle teatralne o tematyce profilaktycznej,
- udział w ogólnopolskiej kampanii „Dopalaczom powiedz STOP”,
- akcje społeczne i charytatywne – paczki mikołajkowe dla 74 uczniów szkół gminnych,
- trzydniowa wycieczka profilaktyczna do Zakopanego, zorganizowana dla 46 uczniów klas IV-VIII (dzieci uczestniczyły w pogadankach na temat zdrowego stylu życia oraz szkodliwości palenia tytoniu, spożywania alkoholu i zażywania narkotyków – „Żyj bezpiecznie bez nałogów”),
- jednodniowy wyjazd do Warszawy dla 53 uczniów z klas II-III,
- zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych (broszury, ulotki, plakaty, prenumerata czasopisma „Remedium”).

Ponadto wspierano finansowo stowarzyszenia i instytucje użyteczności publicznej działające w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

W ramach działań na rzecz rodziny placówki oświatowe na terenie gminy Masłowice organizowały imprezy i uroczystości okolicznościowe, m.in. Dzień Babci i Dziadka, Dzień Mamy, Dzień Dziecka, zabawy walentynkowe, tłusty czwartek, pierwszy dzień wiosny, zabawy andrzejkowe, spotkania wigilijne oraz mikołajki, a także wycieczki turystyczno-krajoznawcze i wycieczki rowerowe.

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat placówek wychowania przedszkolnego, oświatowych, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy w 2019 r.

Tabela 25. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	5	121	10
w tym przedszkola	1	61	6
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	4	60	4

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Tabela 26. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli
szkoła podstawowa	1+2 filie	386	39

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

W ramach zwiększenia dostępności kształcenia dzieci niepełnosprawnych dla 7 uczniów z terenu gminy posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, Urząd Gminy Masłowice zorganizował transport do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Radomsku.

Tabela 27. Placówki kultury w gminie w 2019 r.

typ placówki	liczba	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	–	–	–
światlice	2	b.d.	2
biblioteki i filie	1	b.d.	1

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Tabela 28. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2019 r.

rodzaj podmiotu	liczba
liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych	15
liczba klubów sportowych (łącznie z uczniowskimi)	0
w tym liczba uczniowskich klubów sportowych	0

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Korzystne warunki przyrodnicze, nieskażone środowisko i wysoki stopień zalesienia sprzyjają rozwojowi różnych form rekreacji i turystyki, zwłaszcza ekoturystyki, agroturystyki i turystyki aktywnej. Na terenie gminy funkcjonują także place zabaw i siłownia zewnętrzna. Przez teren gminy przebiega pieszy Szlak Partyzancki im. majora Henryka Dobrzańskiego „Hubala”.

Poniższa tabela przedstawia pełną listę podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 29. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Gminy Masłowice	Masłowice 4, 97-515 Masłowice
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Masłowice 84A, 97-515 Masłowice
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	
5.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Masłowicach	Masłowice 38, 97-515 Masłowice
6.	Punkt apteczny „Dbam o zdrowie”	
7.	Gminna Biblioteka Publiczna w Strzelcach Małych	Strzelce Małe 33a, 97-515 Masłowice
8.	Świetlica wiejska w Korytnie	Korytno, 97-515 Masłowice
9.	Świetlica wiejska w Ochotniku	Ochotnik 99, 97-515 Masłowice
10.	Publiczne Samorządowe Przedszkole w Masłowicach	Masłowice 39, 97-515 Masłowice
11.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Strzelcach Małych	Strzelce Małe 33, 97-515 Masłowice
12.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Strzelcach Małych Szkoła filialna w Kraszewicach	Kraszewice 113, 97-515 Masłowice
13.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Strzelcach Małych Szkoła filialna w Przerębie	Przerąb 61, 97-515 Masłowice
14.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Masłowice	Wola Przerębska 31, 97-515 Masłowice
15.	Stowarzyszenie „Działajmy Razem”,	Chełmo 51, 97-515 Masłowice

Dane Urzędu Gminy Masłowice

W 2019 r. w gminie Masłowice funkcjonowały 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 30. Parafie rzymskokatolickie i kościoły na terenie gminy w 2019 r.

dekanat	nazwa parafii	adres
kodrąbski	Parafia pw. Chrystusa Króla w Strzelcach Małych	Strzelce Małe 35, 97-515 Masłowice
kodrąbski	Parafia pw. św. Mikołaja w Chełmie	Chełmo 70, 97-515 Masłowice
kodrąbski	Parafia pw. św. Rozalii z Palermo w Przerębie	Przerąb 21, 97-515 Masłowice

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Parafie z gminy Masłowice wchodzą w skład dekanatu kodrąbskiego należącego do archidiecezji częstochowskiej. Diecezjalny Referat Duszpasterstwa Rodzin Kurii Biskupiej Archidiecezji Częstochowskiej (al. NMP 54, 42-200 Częstochowa) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. mgr lic. Robert Grohs (e-mail: sekretariat@rodziny.czest.pl, tel. 504 843 975), a diecezjalnej doradczynie życia rodzinnego Teresa Gęsior (tel. 604 841 625). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają wiedzę, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

Specjalistyczną pomocą rodzinie, małżeństwom i narzeczonym oraz osobom przeżywającym trudności, małżeństwom w kryzysie i rodzinom z trudnościami wychowawczymi służy funkcjonujący w strukturach Referatu Duszpasterstwa Rodzin – Archidiecezjalny Ośrodek Duszpasterstwa Rodzin „Nazaret” w Częstochowie (ul. Krakowska 15/17, tel. 500 843 001, e-mail: sekretariat@nazaret.pro) oraz oddział Ośrodka w Radomsku, (ul. Konopnickiej 4, tel.: 502 455 984), którym kieruje ks. kan. mgr lic. Piotr Hernoga.

W prowadzonej przez Ośrodek Poradni Życia Rodzinnego przyjmują (po uzgodnieniu telefonicznym): diecezjalny doradca życia rodzinnego i instruktor naturalnego planowania rodziny, doradcy życia rodzinnego, psychoterapeuci, mediatorzy, psycholodzy i pedagodzy.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY

Mieszkańców gminy Masłowice obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności PCPR-u w Radomsku w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 31. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	1	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	9	2	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	15	14	10
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	3	2	1
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	5	5	4
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	0	1	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku.

Z danych przedstawionych przez PCPR w Radomsku wynika, że w analizowanym okresie do adopcji zgłoszono 1 dziecko z terenu gminy w 2018 r., ani jednego dziecka nie adoptowano, a w rodzinach zastępczych umieszczono 9 dzieci w 2017 r. i 2 dzieci w 2018 r. W rozpatrywanym okresie w rodzinach zastępczych przebywało każdego roku odpowiednio: 15, 14 i 10 dzieci. W 2017 r. 5 rodzin zastępczych obejmowało opieką dzieci z terenu gminy, w następnym roku także 5 rodzin, zaś w 2019 r. 4 rodziny. Jeśli chodzi o placówki opiekuńczo-wychowawcze, to w analizowanym okresie nie umieszczono tam ani jednego dziecka z terenu gminy, natomiast w placówce przebywało 3 dzieci w 2017 r., 2 dzieci w 2018 r. i 1 dziecko w 2019 r. Warto dodać, iż w analizowanym okresie usamodzielniono pochodzących z gminy wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych (po 1 wychowanku w 2018 r. i w 2019 r.).

Mieszkańcy gminy Masłowice korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomsku. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby wydanych orzeczeń mieszkańcom gminy Masłowice.

Tabela 32. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy (do 16. roku życia)	6	6	5
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	104	113	133
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	50	44	47
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	49	53	83
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	5	16	3

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomsku.

Z przedstawionych danych wynika, iż w analizowanym okresie liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom utrzymywała się na zbliżonym poziomie (po 6 w latach 2017-2018 i 5 w 2019 r.), natomiast w przypadku dorosłych mieszkańców gminy liczba orzeczeń systematycznie rosła (ze 104 w 2017 r. do 133 w 2019 r.). Dane w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom gminy z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela 33. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	44	46	48
liczba osób łącznie w rodzinach	115	95	94

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radomsku. W roku szkolnym 2019/2020 PPP objęła różnymi formami wsparcia następującą liczbę dzieci, młodzieży:

- diagnoza psychologiczno-pedagogiczna – 11 dzieci, w tym:
 - objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły – 8 dzieci;
 - dostosowanie wymagań do możliwości psychofizycznych ucznia – 2 dzieci;
 - inne opinie o przebadanym – 1 dziecko;
- wydanie orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania z uwagi na stan zdrowia – 2 dzieci;
- porady i konsultacje psychologiczne w sprawach emocjonalnych i wychowawczych – 6 rodziców z dziećmi;
- terapia psychologiczna – 3 dzieci;
- terapia logopedyczna – 4 dzieci;
- terapia pedagogiczna – 2 dzieci;
- zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka – 1 dziecko.

Ponadto, specjaliści Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej przeprowadzili na terenie przedszkola cykl zajęć rozwijających myślenie matematyczne oraz prelekcję dla rodziców: „Rodzicu, chcę być samodzielny”.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza gminy, świadczących wsparcie mieszkańcom gminy Masłowice.

Tabela 34. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Masłowice usytuowane poza gminą

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Przedborska 39/41, 97-500 Radomsko
2.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	ul. Piastowska 21, 97-500 Radomsko
3.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Piastowska 21, 97-500 Radomsko
4.	Komisariat Policji w Przedborzu	ul. Mostowa 22, 97-570 Przedbórz
5.	Sąd Rejonowy w Radomsku	ul. Tysiąclecia 3, 97-500 Radomsko
6.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach karnych	
7.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich	
8.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomsku	ul. Tysiąclecia 2, 97-500 Radomsko
9.	Caritas Archidiecezji Częstochowskiej Oddział w Radomsku	ul. Narutowicza 1, 97-500 Radomsko
10.	Stowarzyszenie Centrum Pomocy „Panaceum”	ul. Sucharskiego 87a, 97-500 Radomsko
11.	Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy „Family”	Taras 46A, 97-570 Przedbórz

12.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Przedborzu	Częstochowska 25, 97-570 Przedbórz
13.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	ul. Piastowska 12, 97-500 Radomsko

Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

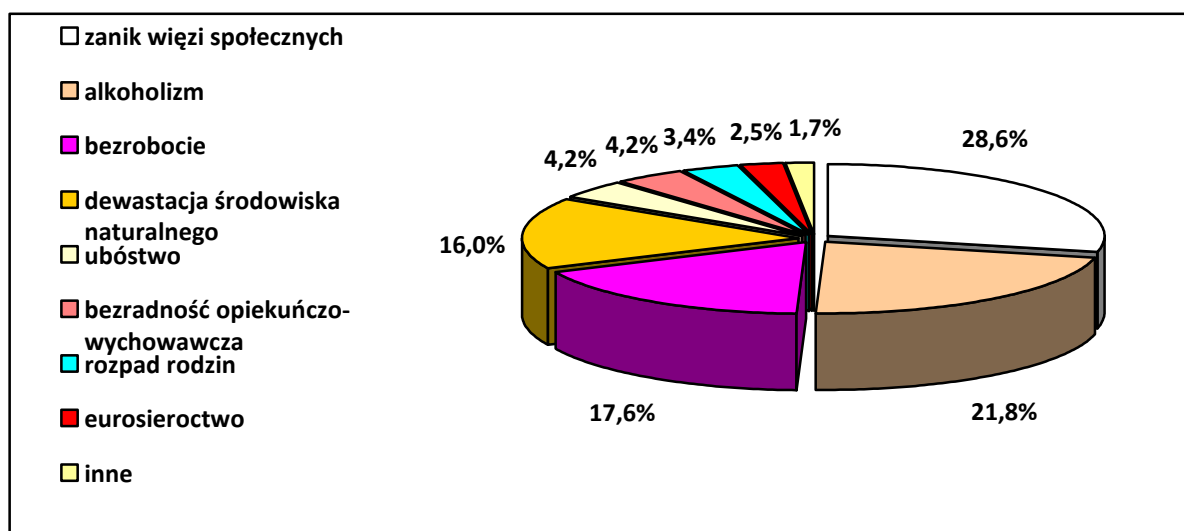
2.4. BADANIA ANKIETOWE

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 67 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Szczegółowy rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani najczęściej wymieniali zanik więzi społecznych (28,6%) i alkoholizm (21,8%). W dalszej kolejności wymieniali bezrobocie (17,6%), dewastację środowiska naturalnego (16%) oraz ubóstwo i bezradność opiekuńczo-wychowawczą (po 4,2%), a także rozpad rodzin (3,4%) i eurosieroctwo (2,5%).

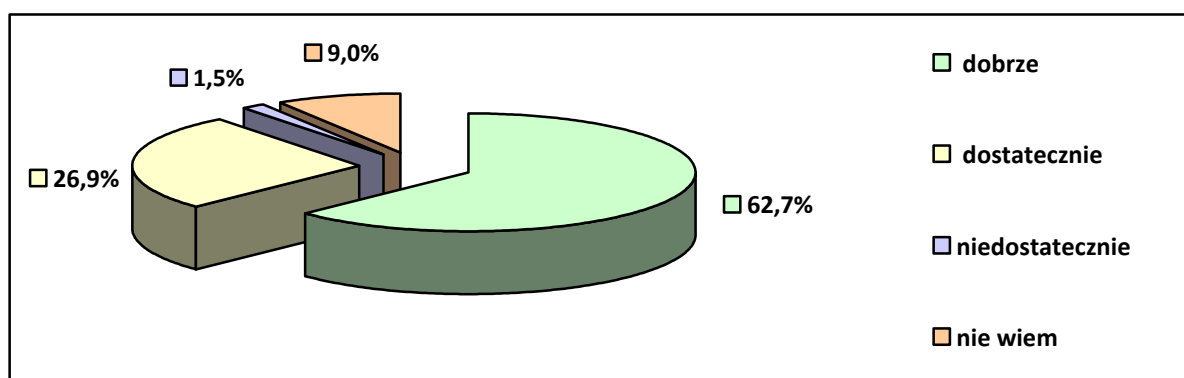
Dane pozyskane z badania ankietowego pozwoliły także poznać opinie mieszkańców gminy na temat oceny oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki

przedszkolnej i opieki w żłobkach. Oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 została oceniona negatywnie. Brak żłobka jest problemem dla 39,4% respondentów. Prawie 26% badanych potwierdziło, że oferta opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Wysoki odsetek (34,8%) badanych nie potrafił jednak wypowiedzieć się w tej sprawie.

Kwestia opieki przedszkolnej w gminie została oceniona bardzo pozytywnie. Zdaniem 61,2% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednak 13,4% badanych nie podziela tej opinii. Ponad 25% pytanych miało trudności z odniesieniem się do tej kwestii.

Bardzo pozytywnie oceniono także ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 62,7% badanych jest ona dobra, a kolejne 26,9% ankietowanych uznało ją za dostateczną. Tylko 1,5% uczestników badania stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 9% pytanych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi w zakresie oferty edukacyjnej prezentuje poniższy wykres.

Wykres 2. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

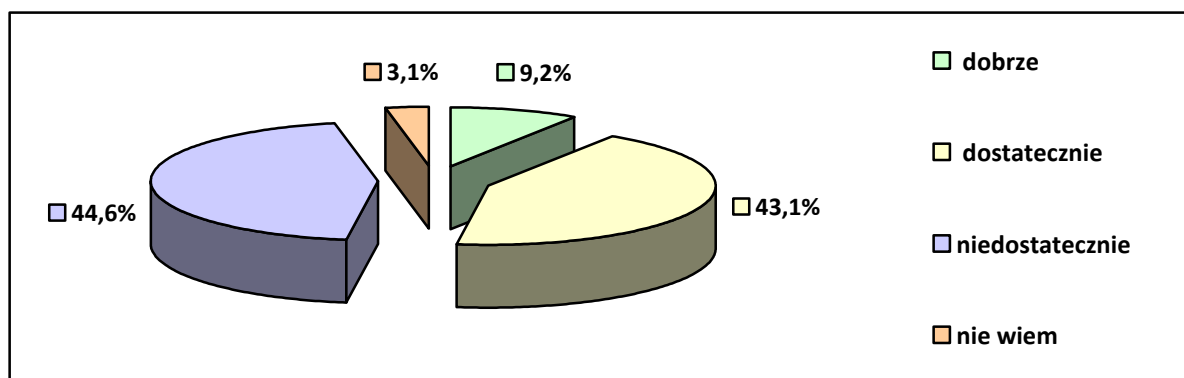
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanie ankietowe uwzględniało również ocenę oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Na pytanie dotyczące atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie większość (53,7%) respondentów oceniła tę ofertę negatywnie. Jednocześnie 31,3% ankietowanych stwierdziło, że jest ona dostateczna, a kolejne 9% badanych uznało ją za dobrą. Problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało 6% respondentów.

Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to zdecydowana większość uczestników badania oceniła ją pozytywnie. Jako dostateczną uznało ją 49,2% ankietowanych, a 13,8% respondentów przyznało, że jest ona dobra. Jednak 29,2% badanych uważa, że jest ona niedostateczna. Prawie 8% pytanych miało trudności z odniesieniem się do tej kwestii.

Oferta w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców jest zdaniem 43,1% ankietowanych dostateczna, z kolei 9,2% respondentów stwierdziło, że jest ona dobra. Jednocześnie prawie 47% badanych uznało ją za niedostateczną. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 3,1% pytanych. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

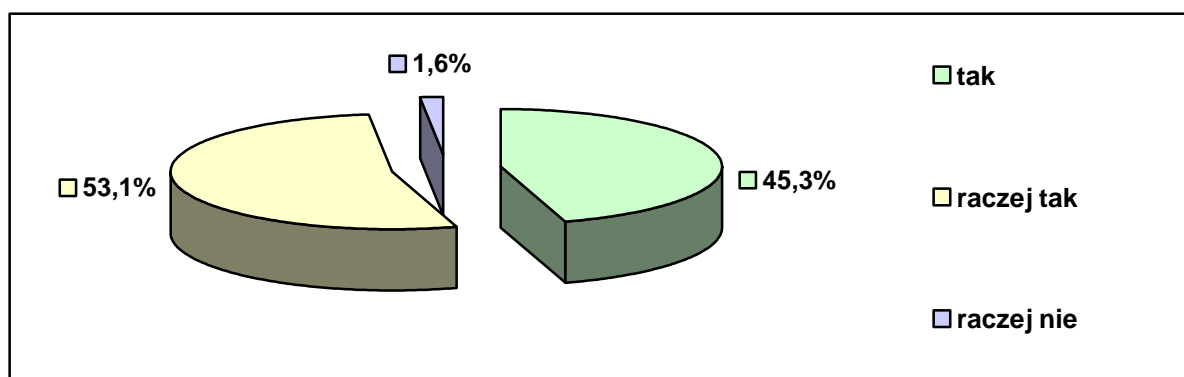
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość (98,4%) respondentów stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Odmienną opinię wyraziło tylko 1,6% badanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w gminie posłużyło również badanie ankietowe przeprowadzone w Publicznej Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Strzelcach Małych (liczba uczniów: 360, liczba nauczycieli: 36). Pomogło ono zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk

o charakterze patologicznym, nadto pozwoliło uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkole działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych.

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiety wynika, iż placówka zatrudnia pedagoga i logopedę, zapewnia także opiekę pielęgniarską. Uczniowie szkoły mają możliwość korzystania z Internetu, mają także zapewniony dostęp do sali gimnastycznej i boiska sportowego. Placówka prowadzi dożywianie uczniów; bezpłatne posiłki spożywało w sumie 63 dzieci. W szkole nie utworzono klas integracyjnych. Placówka zapewnia opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a także organizuje nauczanie indywidualne.

Szkoła ma w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich: rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, informatyczne, artystyczne (plastyczne, teatralne, taneczne), sportowe (SKS) oraz zajęcia ogólnorozwojowe z elementami piłki nożnej. Jednocześnie prowadzone są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich organizowane są: zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, psychoterapeutyczne, a także zajęcia rewalidacyjne.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

W badaniu stwierdzano występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiety informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 35. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk
	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	1
sięganie po alkohol	–
sięganie po narkotyki	–
niszczenie mienia szkolnego	–

kradzieże na terenie szkoły	–
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	–
udział w grupach negatywnych	–
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	–
autoagresja	–
ucieczki z domu	–
przestępczość ujawniona	–
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	–

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 36. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy

rodzaj zjawiska	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	–
zaniedbanie dziecka	–
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	–
przemoc w rodzinie	–
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów stwierdzono 1 przypadek palenia papierosów, nie stwierdzono natomiast przypadków dysfunkcji i patologii występujących w środowisku rodzinnym uczniów. Przedstawiciel badanej placówki nie zauważył wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów oraz dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów w ciągu ostatnich trzech lat.

Współpraca szkoły z rodzicami uczniów przybiera różne formy, a przedstawiciel ankietowanej placówki uznał ją za zadowalającą.

Współpraca szkoły z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny została także uznana za zadowalającą. Do podmiotów tych zostały zaliczone: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Sąd Rejonowy, Gminną Bibliotekę Publiczną i OSP.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin ubogich polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, terapeutami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy

i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z indywidualnych porad i konsultacji, wsparcia pedagogów szkolnych oraz wychowawców.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • zapewnianie dzieciom wymagającym kształcenia specjalnego terapii psychologicznej, integracji sensorycznej oraz rehabilitacji w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Radomsku • dowóz dzieci z gminy na zajęcia w SOSW w Radomsku • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie • wsparcie placówek pomocowych dla osób 	<ul style="list-style-type: none"> • brak świetlic wiejskich we wszystkich wsiach gminnych • ograniczona liczba miejsc w przedszkolu • niedostosowany do potrzeb mieszkańców czas pracy przedszkola (godziny otwarcia niesprzyjające osobom pracującym, w okresie wakacji i ferii placówka nie pracuje) • brak profesjonalnych boisk sportowych w każdej wsi

<p>dotkniętych przemocą na mocy podpisanego przez gminę porozumienia</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostęp mieszkańców gminy do bezpłatnych konsultacji prawnych i psychologicznych 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • nienasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • niezwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych • niewzrastająca liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy • nienasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie • zapewnienie dowozu uczniów do szkół i przedszkola • dożywanie dzieci i młodzieży w placówkach systemu oświaty • bardzo dobrze rozwinięta baza dydaktyczna w szkole w Strzelcach Małych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • brak opieki żłobkowej • niezadawalająca oferta opieki przedszkolnej (zbyt mało miejsc w przedszkolu gminnym) • brak zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży • ograniczony wymiar zajęć rewalidacyjnych dla uczniów wymagających wsparcia zalecanego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną • brak miejsc umożliwiających spotkania i integrację dzieci i młodzieży • niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie

Analiza uwarunkowań dla obszaru rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i zapotrzebowania na opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, zapewnianie dzieciom wymagającym kształcenia specjalnego terapii psychologicznej, integracji sensorycznej oraz rehabilitacji w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Radomsku, dowóz dzieci z gminy na zajęcia w SOSW w Radomsku, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy, inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie oraz wsparcie placówek pomocowych dla osób dotkniętych przemocą na mocy podpisanego przez gminę porozumienia, a także dostęp mieszkańców gminy do bezpłatnych konsultacji prawnych i psychologicznych.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny

zwłaszcza wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci, brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, brak opieki żłobkowej, niezadowalająca oferta opieki przedszkolnej (zbyt mało miejsc w przedszkolu gminnym), brak zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży, ograniczony wymiar zajęć rewalidacyjnych dla uczniów wymagających wsparcia zalecanego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, brak miejsc umożliwiających spotkania i integrację dzieci i młodzieży oraz niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie – to kwestie, które należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • działanie na terenie gminy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • możliwość korzystania przez osoby uzależnione z terapii w Poradni Leczenia Uzależnień w Radomsku • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> • brak lekarzy specjalistów • niski poziom inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze (brak chodników)
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • brak barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej 	<ul style="list-style-type: none"> • łatwy dostęp do używek i dopalaczy (Internet)

<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach • niezwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • niewzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • niezwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • niewzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich • organizowanie przez placówki systemu oświaty spotkań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień • możliwość korzystania z pomocy pedagoga szkolnego • stale rosnący poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze 	
--	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, możliwość korzystania przez osoby uzależnione z terapii w Poradni Leczenia Uzależnień w Radomsku, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Mimo zdecydowanej przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane słabe strony i zagrożenia – m.in. brak lekarzy specjalistów, niski poziom inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze (brak chodników) oraz łatwy dostęp do używek i dopalaczy (Internet) – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • kadra pomocy społecznej posiadająca wyższe wykształcenie kierunkowe • współpraca pracowników GOPS-u z innymi instytucjami mająca na celu poprawę funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia • świadczenie pracy socjalnej, poradnictwa oraz pomoc w załatwianiu wszelkich spraw urzędowych • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin z dziećmi 	<ul style="list-style-type: none"> • niepodejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • brak wolontariatu na terenie gminy • nieprowadzenie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • zwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • wzrost zainteresowania mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • większe zainteresowanie uczestnictwem w organizacjach pozarządowych (w ostatnim 	<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnące zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • niewystarczające zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną • brak osób zainteresowanych świadczeniem wolontariatu

czasie na terenie gminy powstało wiele kół gospodyń wiejskich)	
--	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru kapitał społeczny i ludzki wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej oraz współpraca pracowników GOPS-u z innymi instytucjami mająca na celu poprawę funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia, a także świadczenie pracy socjalnej, poradnictwa oraz pomoc w załatwianiu wszelkich spraw urzędowych. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego.

Jednakże liczne mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi słabych stron oraz dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepodejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, nieprowadzenie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu, stale rosnące zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej czy niewystarczające zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Masłowice na lata 2021-2023, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 5, co wskazuje na pełne wdrożenie założeń programowych. Uzasadniając przyjętą ocenę podkreślono, że

w pełni wdrożono założenia programowe i realizowano je przez cały okres trwania programu. Najwyżej oceniono pracę asystenta rodziny oraz wysoki poziom przygotowania i umiejętności kadry ośrodka pomocy społecznej. Wśród problemów, które uwidaczniają się w gminie, zwrócono uwagę na brak świetlic we wszystkich wsiach na terenie gminy, brak mieszkań dla ludzi młodych, problemy alkoholowe rodzin oraz częste zmiany uregulowań prawnych w zakresie pomocy rodzinie.

Zespół wskazał trudności w realizacji założeń programowych, osiągnięcia, jakie odnotowano, działania, których nie udało się zrealizować oraz przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania.

1. Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych,
- brak bezpośredniego dostępu rodziny do specjalistycznych porad,
- bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów,
- problemy mieszkaniowe młodych rodzin,
- degradacja wartości i relacji rodzinnych.

2. Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- wszystkie rodziny na terenie gminy, mające problemy opiekuńczo-wychowawcze są objęte wsparciem asystenta rodziny,
- prowadzona działalność profilaktyczna pracowników socjalnych i asystenta rodziny wpływa na poczucie bezpieczeństwa rodzin wymagających wsparcia,
- dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej umożliwiono powrót do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rodziny wymagające wsparcia zostały objęte wsparciem pieniężnym i niepieniężnym, w szczególności w formie dożywiania w szkole, zaopatrzenia w podręczniki szkolne, wypłacanie stypendiów szkolnych, organizowanie wypoczynku w czasie wakacji.

3. Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- niski poziom efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi Program wspierania rodziny.

4. Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- poprawa i zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji rodziny i dziecka w rodzinie,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,

- wskazana dalsza praca asystenta rodziny z rodzinami, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze.

5. **Najważniejsze programy i projekty, które zostały zrealizowane:**

- realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020,
- realizacja rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- realizacja Programu „Asystent rodziny 2020”,
- realizacja Programu „Wspieraj Seniora”,
- realizacja „Karty Dużej Rodziny”,
- realizacja Programu „Dobry Start”,
- realizacja Programu „Za życiem”.
- realizacja Programu „Rodzina 500+”.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT, jak również wnioski płynące z oceny realizacji założeń poprzednio realizowanego Programu pozwoliły na opracowanie założeń Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Masłowice na lata 2021-2023. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Masłowice na lata 2021-2023 jest następujący:

**Tworzenie efektywnego i skutecznego systemu wsparcia
dla rodzin i dzieci w gminie,
zaspokajanie ich potrzeb oraz zapewnienie
bezpieczeństwa i możliwości rozwoju**

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań.

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1. PODNOSZENIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ WSPIERANIA RODZINY.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie dysfunkcji, warunków życia oraz potrzeb rodzin zamieszkujących w gminie.	2021-2023	UG RG GOPS GKRPA ZI placówki przedszkolne placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia	- liczba rodzin korzystających z pomocy z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, terapią i mediacją	- zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin
Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	2021-2023	GOPS NGOs Kościoł społeczność lokalna	- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2021-2023	GOPS PUP	- liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Prowadzenie treningów	2021-2023	GOPS	- liczba	- poprawa

budżetowych i warsztatów dla rodzin.			zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Zapewnienie rodzinom dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego)..	2021-2023	GOPS PCPR NGOs Kościoł	- liczba osób i rodzin objętych wsparciem, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci oraz rodzin wielodzietnych.	2021-2023	GOPS UG placówki przedszkolne placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne świetlice PPP NGOs Kościoł	- liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci - liczba wydanych Kart Dużej Rodziny - liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących

			korzystających z Karty Dużej Rodziny	
Wzmocnienie funkcjonowania rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne.	2021-2023	UG RG GOPS placówki przedszkolne placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne PCPR PPP Kościoł NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością - liczba dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci - zapewnienie dzieciom niepełnosprawnym równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin i dzieci

CEL OPERACYJNY 2. WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2021-2023	UG RG placówki przedszkolne	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Zabezpieczenie potrzeb dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2021-2023	GOPS RG placówki przedszkolne placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - liczba i rodzaj podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich

		NGOs		
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2021-2023	UG RG placówki oświatowe	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2021-2023	placówki oświatowe GKRPA GOPS PPP	- liczba i rodzaj programów profilaktycznych - liczba uczestników	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2021-2023	RG UG GOPS placówki oświatowe NGOs	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia (nagrody, wyróżnienia)	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2021-2023	UG RG placówki przedszkolne placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków do rozwoju

				zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2021-2023	placówki przedszkolne placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne GOPS NGOs	- liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników	- poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2021-2023	placówki oświatowe placówki kultury GOPS NGOs Kościoł lokalne media	- liczba i rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	- wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: POMOC RODINOM W KRYZYSIE, PRZECIWDZIAŁANIE NIEKORZYSTNYM ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU RODZINY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2021-2023	UG GOPS placówki przedszkolne placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne świetlice NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, - poprawa i umocnienie wizerunku rodziny

		PPP Kościół		
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2021-2023	RG UG GOPS GOPS placówki przedszkolne placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs Kościół media lokalne społeczność lokalna	- liczba imprez - liczba uczestników	- wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podjęcie działań mających na celu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zapobieganie jej skutkom oraz działań interwencyjnych.	2021-2023	ZI GKRPA GOPS placówki przedszkolne placówki oświatowe Policja PCPR	- liczba procedur Niebieska Karta - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin
Podjęcie na terenie gminy przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień.	2021-2023	UG RG GKRPA GOPS ZI placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne	- liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany

		placówki ochrony zdrowia Policja NGOs Kośćół media lokalne		wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Prowadzenie pracy z rodzicami biologicznymi w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.	2021-2023	GOPS PCPR	<ul style="list-style-type: none"> - liczba opracowanych planów pracy z rodzicami biologicznymi przez pracownika socjalnego. - liczba opracowanych planów pracy z rodzicami biologicznymi przez asystenta rodziny - liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - wysokość środków przeznaczonych i poniesionych przez gminę na częściowe pokrycie pobytu dzieci w różnych formach pieczy zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej - przywrócenie właściwych relacji w rodzinach, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej

**CEL OPERACYJNY 4.
ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.**

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2021-2023	UG RG placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury świetlice GOPS placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy.	2021-2023	UG RG placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	- liczba zorganizowanych badań - liczba osób objętych badaniami stanu zdrowia	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych
Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie.	2021-2023	placówki oświatowe GKRPA ZI GOPS PPP Policja	- liczba zajęć - liczba uczniów	- podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy

				<p>o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
<p>Podjęcie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.</p>	2021-2023	<p>placówki oświatowe PPP Policja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
<p>Współpraca z Policją w zakresie monitorowania i patrolowania obszarów gminy, w których mogą się kumulować zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży.</p>	2021-2023	<p>UG RG Policja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań - liczba podjętych interwencji 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy

				- wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców
Podejmowanie na terenie gminy przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat przestępczości i jej skutków.	2021-2023	UG RG placówki oświatowe placówki kultury Policja NGOs	- liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 5.: PODNOSZENIE KWALIFIKACJI PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI I ORGANIZACJI WSPIERAJĄCYCH RODZINĘ I DZIECI, INTEGROWANIE I DOSKONALENIE SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2021-2023	GOPS ZI GKPRPA PCPR ROPS	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKPRPA. - podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy

				- poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem
Rozwijanie współpracy jednostek organizacyjnych gminy, GKRPA, ZI, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i Kościoła w celu integrowania działań podejmowanych na rzecz rodziny i dziecka w gminie.	2021-2023	UG RG GOPS GKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia świetlice NGOs Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba spotkań przedstawicieli poszczególnych podmiotów	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	2021-2023	UG RG GOPS ZI GKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego	- rodzaj i liczba podjętych działań	- poprawy jakości i efektywności wsparcia adresowanego do rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe

		Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP		funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2021-2023	UG RG podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	- liczba spotkań ZI - liczba grup roboczych - liczba procedur Niebieska Karta	- przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą
Budowanie sieci wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez realizację wspólnych działań z lokalnym otoczeniem społecznym i obywatelskim, instytucjami publicznymi i partnerami lokalnymi oraz ponadlokalnymi.	2021-2023	UG RG GOPS GKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia świetlice Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba spotkań przedstawicieli poszczególnych podmiotów	- poprawy jakości i efektywności wsparcia adresowanego do rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin

		Kościół społeczność lokalna		
--	--	--------------------------------	--	--

Legenda

UG – Urząd Gminy

RG – Rada Gminy

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordinatorem programu będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, świetlice, Kościół i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania działań określonych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 dla Gminy Masłowice są środki finansowe poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny (budżet gminy i powiatu), a także środki finansowe z funduszy zewnętrznych w tym: rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych. Orientacyjne nakłady na realizację Programu będą wynosiły ok. 6 600 000,00 zł rocznie.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Zebrane w ten sposób informacje zostaną wykorzystane do opracowania raportu podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość.

Sprawozdanie roczne z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny przedstawi Wójtowi i Radzie Gminy Masłowice Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy

Społecznej do końca marca danego roku kalendarzowego, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”	7
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019	10
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019	10
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2017-2019	11
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019	11
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019	12
Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2017-2019	12
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019	13
Tabela 9. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2017-2019	14
Tabela 10. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2017-2019	15
Tabela 11. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	15
Tabela 12. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	15
Tabela 13. Rodzaje wsparcia udzielanego przez GOPS w latach 2017-2019	17
Tabela 14. Piecza zastępcza w gminie w latach 2017-2019	18
Tabela 15. Rodziny objęte opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	19
Tabela 16. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019	19
Tabela 17. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019	20
Tabela 18. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019	20
Tabela 19. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019	21
Tabela 20. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2019 r.	22
Tabela 21. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019	23
Tabela 22. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2017-2019	23
Tabela 23. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	24
Tabela 24. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019	24
Tabela 25. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)	26
Tabela 26. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)	26
Tabela 27. Placówki kultury w gminie w 2019 r.	26
Tabela 28. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2019 r.	26
Tabela 29. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	27
Tabela 30. Parafie rzymskokatolickie i kościoły na terenie gminy w 2019 r.	27
Tabela 31. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019	28
Tabela 32. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019	29
Tabela 33. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019	29
Tabela 34. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Masłowice usytuowane poza gminą	30
Tabela 35. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2019/2020	34
Tabela 36. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy	35
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?	31
Wykres 2. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	32
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	33
Wykres 4. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	33